

MINISTERSTVO DOPRAVY ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor plavby – Námořní úřad

MINISTRY OF TRANSPORT OF THE CZECH REPUBLIC

Navigation Department – Maritime Office

Nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12

110 15 Praha 1

Problém uprchlíků ve Středozemním moři

V souvislosti s tragickou vnitřní situací v některých blízkovýchodních a severoafrických státech se v prostoru Středozemního moře vyskytuje mimořádné množství v podstatě plavby neschopných plavidel, převážejících nelegální migranty do jihoevropských států, zejména jižní Itálie. Nejčastějšími cíli těchto plavidel bývají ostrovy Lampedusa, Pantelleria, Sicílie, Sardinie nebo ostrov Malta. pohyby takových plavidel jsou zaznamenány také ve východním středomoří především směrem do Řecka nebo Turecka, nelze vyloučit ani okolí Kypru.

Tato plavidla často zneužívají nouzové signály a všeobecnou povinnost poskytování vzájemné pomoci mezi plavidly na moři. Podle článku 98 Mezinárodní úmluvy OSN o mořském právu (Úmluva z Montego Bay, UNCLOS) každý stát vlajky požaduje od kapitána lodi plující po jeho vlajkou aby - pokud tak může učinit bez vážného ohrožení své lodi, její posádky a cestujících - poskytl pomoc osobě nalezené v moři, která je v nebezpečí života, vydal se na pomoc takovým osobám, které potřebují pomoc, je-li o tom zpraven a lze-li takový zákrok rozumně očekávat. Přitom tento článek úmluvy UNCLOS také požaduje od pobřežních států, aby napomáhaly vytvoření a udržování v provozu přiměřené pátrací a záchranné služby za účelem zajištění bezpečnosti na moři včetně vzájemné spolupráce sousedních států.

V této souvislosti Námořní úřad ČR vydává všem plavidlům plujícím pod vlajkou ČR následující informaci a doporučení:

Pokud se plavíte na půjčené jachtě – kteřá není pod vlajkou ČR – doporučujeme usilovat o poskytnutí instrukcí pro takový případ od pronajímatele nebo kapitanů v přístavech, ze kterých vyplouváte.

Jinak obecně by mělo platit:

je zásadní rozdíl v situaci kdy potkáte plavidlo které nepodává žádný signál nouze i když je evidentně přeplněné uprchlíky, a plavidlem, které signály nouze podává, případně vidíte z něj skákat lidi do moře a pod.

- 1) Pokud pouze potkáte podezřelé plavidlo, které se ničeho nedomáhá, neexistuje důvod k nějaké akci a je přirozené běžně pokračovat v plavbě. Doporučujeme držet se spíše stranou, manévry takového plavidla mohou být nepředvídatelné (nekompetentní obsluha, špatný tech. stav)
- 2) Pokud se setkáte se situací podávání signálů v nouzi podle Přílohy IV úmluvy COLREG, podle § 98 úmluvy UNCLOS (úmluva OSN o mořském právu) platí obecná povinnost poskytnout pomoc osobám v moři bezprostředně ohroženým na životě. Pokud objektivně poskytnout pomoc není možné – tj. špatné počasí nebo např. pro počet osob v nouzi je nemožné vzít je palubu, lze se této povinnosti zprostit, ale mezinárodní námořní předpisy a úmluvy stanoví povinnost Vše pečlivě zaznamenávat včetně důvodů do lodního deníku. Každopádně ale nastává povinnost předat nouzový signál postupem MYDAY RELAY – volat pobřežní stanice a jakékoliv loď, udat polohu, dožadovat se informací od Coast Guardu nejbližší EU pobřežní země. Ideální je, pokud je s nějakou Coast Guard stanicí navázána komunikace a jsou obdrženy instrukce k dalšímu postupu.

- 3) Pokud by šlo o situaci potápějícího se plavidla (osoby v moři), s evidentní situací nemožnosti trosečníky vzít na palubu pro počet převyšující kapacitu plavidla, měli by být osobám v ohrožení života v moři poskytnuty dostupné záchranné prostředky pro minimální přežití do záchrany – třeba improvizované – jakékoliv plovoucí předměty. Opět platí povinnost předat MYDAY RELAY tj. přivolat kapacitnější pomoc s tím, že nemáte možnost vyzvednout trosečníky z vody, ale pomáháte je zachránit před bezprostředním utonutím. To znamená volat pobřežní stanice, a jakékoliv loď v okolí (nejlépe loď Coast Guard), udat polohu, popsat situaci, požadovat instrukci od Coast Guardu nejbližší EU pobřežní země. Ideální je, pokud od nějakého Coast Guardu dostanete instrukce.

V situace setkání s osamělým(i) trosečníky ve vodě, bez blízkosti jiných plavidel, platí povinnost záchrany trosečníka v závislosti na jejich počtu a kapacitě vaší lodi. Lze doporučit poskytnout např. záchranný vor. V situaci braní osoby /osob na palubu je zapotřební kontaktovat nejbližší pobřežní orgány a Coast Guard **ale navíc doporučujeme podle možnosti spojit se zastupitelským úřadem ČR a požádat o pomoc s předáním zachráněných osob na břeh!**

Situaci poskytnutí záchranných prostředků trosečníkům a případnou náhradu jejich hodnoty doporučujeme před vyplutím konzultovat s vaší pojišťovnou!

Lodní deník a zápisy v něm doporučené výše mají důkazní cenu jen tehdy, jestliže je veden celou plavbu průběžně, nikoliv jen v podobné mimořádné situaci, jinak je bezcenný!

Doporučujeme si před vyplutím zjistit a mít s sebou na lodi kontakty pro blízké okolí plánované plavby pro celou její trasu (v závislosti na druhu komunikačních zařízení, kterými na plavidle disponujete) na:

- na pobřežní rádiové stanice,
- na lodivodské stanice a přístavní kapitanáty,
- na místní RCC,
- na místní Coast Guard stanice/plavidla,
- na kapitanát a půjčovnu (chaterovou společnost) lodí v přístavu, kde jste si loď vypůjčili,
- **zastupitelské úřady ČR.**

Získáme-li nová doporučení nebo informaci, budeme tuto informaci novelizovat.

V Praze dne 2.6.2015

Ing. Evžen Vydra
vedoucí námořního úřadu